

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Legatus in Galliam mitti non potest nisi ad postulatiouem Regis, vel cum consensu ejus. Non potest exercere facultates suas nisi quantenus Regi placuerit. Intactas præstare debet libertates regni. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

stolica sedis præcellens auctoritas per suas literas in Anglia ac Scotia regnis simul alicui legationis committit officium exequendum, vel pro quavis causa, quam rationabilem reputat, decima solutionem indicit, hujusmodi apostolica litera ad præfatum Scotia regnum se aliquatenus non extendunt, speciali prædictæ sedis privilegio Scotis indulto penitus obsistente; prout tempore felicitæ recordationis Adriani Pape prædecessoris nostri, tunc Adriani Diaconi Cardinalis, & per ipsius sedis literas simul in regnis ipsis Legati, cum quo familiariter tunc eramus, contigit evidenter. Nam Legatus ipse ad præfatum regnum Scotiæ admissus non exitit donec per literas apostolicas speciales sibi legationis fuit commissum officium in eodem.

VII. Ratio autem cur Scoti nolent comprehendi sub generali Angliæ legatione, hæc erat, quia regnum eorum divitum erat ab Anglia, & quia ex quo fidem Christianam Scoti susceperunt, (ut in conventu apud Northamptoniam disseruit Gilbertus, qui dein Episcopus fuit Cathenensis, anno MCLXXVI.) Scotia libera fuerat, & nulli extra suam regionem, præterquam uni Romano Pontifici veluti Christi Vicario, subiecta. Unde & Clemens III. & Celestinus III. alique deinceps Pontifices decernunt ut Scotiana Ecclesia apostolicæ sedi, cujus filia specialis existit, nullo mediante debeat subiacere. Hinc Gregorius IX. eò se circa regnum Scotiæ majorem curam gerere teneri ait quò fortius Ecclesia Scotiana Romanam Ecclesiam solam matrem & metropolitana nullo medio recognoscit.

CAPVT LVIII.

Synopsis.

I. Legatus in Galliam mitti non potest nisi ad postulationem Regis, vel cum consensu ejus. Non potest exercere facultates suas nisi quatenus Regi placuerit. Intactas præstare debet libertates regni. Facultates ejus examinantur in suprema Parlamenti curia; ubi modificantur, si res ita postulat. Tum demum illis nititur, si Rex permittat.

II. Hæc consuetudo fuit observata antiquitus. Ostendendum est illud ipsum exemplis posteriorum seculorum.

III. Cum anno 1456. Callistus III. Legatum destinasset in Galliam, Rex Karolus VII. jurata gratia obtinens noluit ei concedere ut Legati auctoritate uteretur. Insignibus tamen Legati permissus est uti. Ista verò ita suscepta à Legato sunt.

IV. Eundem legationis sui exitum habuit Julianus Cardinalis, quem Sixtus IV. miserat ad Ludovicum XI. Magnifice tamen habitus est pro more Legatorum.

V. Nicolaus Episcopus Mutinensis cum amplissima potestate Legati veniens in Franciam, Regi Lu-

dovico XI. in primis significare curavit nolle se uti auctoritate sua absque consensu ejus, neque aliquid agere adversus jura regni aut libertates & privilegia Ecclesiæ Gallicanæ. Quod literis manu sua subscriptis confirmavit. Ita permissus est Legatus ut facultatibus suis modificatis & inflexis.

VI. Sixtus mittens iterum Julianum in Galliam, primum Ludovici Regis consensum elicere studuit. Propter istum consensum, quem Rex præstitit, Legatus permissus est ut insignibus Legati, non tamen in præsentia Regis. Factum id salvo jure & libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ. Qua de re literas suas dare jussus est Legatus.

VII. Littera ille non extant. Attamen in indiculo Petri Doriote Cancellarij refertur Legatum Regi dedisse literas manu sua ac duorum Secretariorum subscriptas, quibus declarabat gratiam sibi à Rege factam trahi non posse in consequentiam, neque ex ea ullum præjudicium afferri juribus & privilegijs Regis aut regni.

VIII. Cum deinde Balua Cardinalis iniusta & absque consensu Regis præsumeret uti auctoritate Legati in Gallia, multaque insolenter ageret adversus sanctorum canonum reverentiam & mores in Gallia receptos, intercessit Nanterra, emissa appellatione. Tandem tamen Balua uti permissus est facultatibus suis.

IX. Missus est ad restaurandam disciplinam ecclesiasticam. Quod cum aggredi tentaret, onere illo levatus est ab Episcopis Gallicanis, qui curam illam in se susceperunt. Quod indignum visum est Sixto IV. & sacris canonibus bonæque consuetudini regnans. Itaque adversus eos scripsit ad Ducem Bourbonij.

X. Inutile esset omnia persequi quæ posterioribus temporibus acta apud nos erga Legatos sunt. Reliquum igitur est ut nonnulla dicamus de moribus Hispanorum. Facultates Legatorum ac Nuntiorum apostolicæ sedis illic examinantur à supremo Regis Consilio, ne quid fiat in rei publicæ dispendium. Quod probatur auctoritate Didaci Covarruvæ & aliorum auctorum.

XI. Equum prima fronte videtur ut is qui in provinciam venit cum potestate extraordinaria, silem faciat auctoritatis suæ. Legatus ergo non est tanquam Legatus recipiendus, nisi primò visis legationis suæ literis. Et ita servatur in regno Francia, ut observat Boerius.

XII. Epilogus eorum quæ dicta hæcenus sunt de Legatis.

I. INTER axiomata libertatum Ecclesiæ Gallicanæ, illud constantissimum est, non posse Summum Pontificem mittere in Galliam Legatos à latere, cum facultatibus amplissimis, nisi ad postulationem Regis, vel cum consensu ejus, Legatum porro uti non posse facultatibus suis donec scripto jurerejurandòque pollicitus Regi fuerit non ulrum se illis nisi quandiu majestati ejus placuerit, destitutum porro statim ac certior factus fuerit Regem nolle ut illis amplius utatur. Debent etiam Legati jurare nihil se facturos adversus sancta Decreta, canones Conciliorum generalium, neque adversus Libertates & Privilegia Ecclesiæ Gallicanæ

aut

1. de Reynald. ad
an. 1165. 5. 61.

Apud Fleitor.
Brev. lib. 13. fol.
27.

aut Vniverſitatum & Academiæ publicarum iſtius florentiſſimi regni. Ea de cauſa, & quia multa interdum continentur in facultatibus Legatorum quæ moribus noſtris & juri recepto adverſantur, primùm Summus Pontifex Regem admonet deſtinare ſe in Galliam Legatum, exempli cauſa, Ioannem, ut conſenſum ejus eliciat. Dein, cùm Legatus attigit fines Galliarum, nuntium mittit ad Regem cum facultatibus ſuis, ut videre poſſit an aliquid in illis contineatur contrarium Libertatibus Eccleſiæ Gallicanæ aut juribus regiis. Quia verò Princeps aliis negotiis occupatus, iſta per ſe examinare non poteſt, facultates illas mittit ad Parlamentum Pariſienſe, ſimul mandans uti eas veriſicent & actis curiæ inſcribant. Parla-menti verò officium eſt eas diligenter examinare, adnotare ſi quid deprehenderint illic inſer- tum adverſus vetuſtos mores & publicam regni diſciplinam; ſi nihil iſtiusmodi animad- verterint, in acta referre; ſi verò nonnulla re- pererint emendatione digna, his decerne- re non teneri Gallos, adeoque modum pe- regrinis decretis imponere. quod vulgò di- cimus modificare facultates Legati. Tum demum, ſi Rex permittat, Legatus utitur facultatibus ſuis ſic modificatis & inſlexis.

II. Hanc conſuetudinem fuiſſe obſer- vatam antiquitus jam oſtendimus, allatis etiam Bonifacij VIII. verbis, qui nobis iſtam prærogativam auferre conatus eſt. Oſtenda- mus nunc illud ipſum exemplis poſteriorum ſeculorum, quibus omnino firmatum eſt il- lud caput noſtrarum libertatum & regiæ dig- nitatis.

III. Anno MCCCLVI. Calliſtus III. delendo Turcarum imperio intentus Lega- tum in Gallias miſit Alanum Coëtivum Ti- tuli ſanctæ Prædexis Presbyterum Cardina- lem ad conquirenda pro tuitione Chriſtiane fidei opportuna præſidia & claſſem adverſus imma- niſſimum Turcum ejusque complices preparan- dum, publicandum quoque literas apoſtolicas cruciate, & alia magna & ardua negotia. Cùm ea legatio decreta fuiſſet inſcio Karolo VII. Francorum Rege, ille pro munere ſuo cavens ne quid res publica detrimenti caperet, literas de legatione Alani publicari in Galliis vetuit, ut Odoricus Raynaldus ait. In literis tamen Calliſti ad eum hoc an- no datis VII. Kal. Novembr. illud ſolum continetur, eum in concedenda publicatione li- terarum cruciate & indulgentiarum difficilem ſe præbere. Orat deinde Karolum Pontifex ob- teſtatürque per viſcera miſericordiæ Dei noſtri ut patiatür prædicari ſubditis & in reg- nis ac dominiis ſuis ſanctam Domini cruce- m literaſque ſuper hoc editas ſolemniter

Tom. II.

publicari. Quid ad hæc Princeps? Miſſo Avenionem Ioanne Baſtardo Cantore Ec- cleſiæ Pariſienſis, hæc Legato dicenda man- davit. Regiæ majeſtati juſ eſſe repellendi Legatos apoſtolicæ ſedis, nullum porrò Cardinalem vel alium quempiam Legatum à latere ad ſe venire poſſe cum inſignibus & auctoritate Legati, neque uti poſſe poteſtate & auctoritate Legati, in iſtius juris poſ- ſeſſione ſemper fuiſſe Karolum & ejus præ- deceſſores Reges Francorum. Nolle ſe ut Alanus utatur auctoritate Legati in regno ejus. Attamen ſe id certis quibuſdam de cau- ſis Alano tribuere, ut ad ſe accedat, cru- cémque ante ſe deferri faciat in regno, ſé- que Legatum à latere nominet. Iſta ſuſcepit Alanus, uſurum ſe illis pollicitus abſque præ- judicio jurium Regis & regni ac ſucceſſorum ejus aut Pragmaticæ Sanctionis, inſecta de- cernens quæ forſitan contrà facta ab eo for- rent. Literas ea de re Cantori dedit Ala- nus apud Avenionem die prima Ianuarij an- ni ſequentis.

IV. Eundem legationis ſuæ exitum ha- buiſſe Iulianum Roborem Tituli ſancti Pe- tri ad vincula Presbyterum Cardinalem, quem anno MCCCLXXVI. adverſus Tur- cas miſerat Sixtus IV. ejus patruus, colligi poteſt ex verbis Odorici Raynaldi; qui ait illum, præter in Galliis acceptos honores, nullum eorum ob quæ miſſus fuerat ad vo- tum perduxiſſe. Scilicet obſtitit Ludovicus XI. Rex Francorum; ne Legatus ampliſſi- ma poteſtate inſtructus quippiam ageret ad- verſum jura regni & libertates Eccleſiæ Gallicanæ. Satis porrò dignitati ejus proſpe- ctum putavit, ſi magnificè haberetur pro more Legatorum.

V. Eodem anno Sixtus in Galliam mi- ſit Nicolaum Sandoninum Episcopum Mu- tinenſem cum ampliſſima poteſtate Lega- ti à latere. Iſte verò gnarus jurium maje- ſtatis & ſacroſanctæ ea eſſe, Regi Ludovi- co XI. ſignificare curavit nolle ſe uti au- ctoritate ſua abſque conſenſu ejus, neque aliquid agere adverſus jura regni aut liber- tates & privilegia Eccleſiæ Gallicanæ, petere propterea ab eo uti ſe ſineret uti poteſtate & facultatibus ſibi à Summo Pontifice con- ceſſis. Præterea, idem Nicolaus literas ſua manu ſubſcriptas Regi dedit, quibus polli- cebatur non uſurum ſe in regno facultati- bus ſuis adverſus jura & libertatem regni, niſi quatenus facultates ſuæ modificatæ erant & reſtrictæ per auctoritatem regiam, quas modificationes & reſtrictiones idem Legatus ſuſcepit. His ita geſtis, Ludovicus literis datis apud Turones die quarta Ianuarij anni ſequentis poteſtatem Nicolao

Y

Probat. Libror. Eccl. Gall. cap. 23. §. 3.

Odor. Raynal. ad an. 1476. §. 3.

Probat. libror. Eccl. Gall. cap. 23. §. 4.

Calliſtus III. apud Odor. Raynal. ad an. 1456. §. 3.

Idem, §. 1.